OPENBAAR

Memo raad

Aan	**:** De gemeenteraad
Van	**:** Het college van burgemeester en wethouders
Doel:	**:** Informeren
Onderwerp	**:** Jaarlijkse evaluatie Verordening inspraak participatie en uitdaagrecht gemeente Zutphen 2025

Kennisnemen van
het evaluatierapport stand van zaken Verordening inspraak participatie en uitdaagrecht 2025 (2025-M0037).

Inleiding
In de Verordening Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht is vastgelegd dat het college jaarlijks een evaluatie uitvoert van de wijze waarop inspraak- en participatieprocessen binnen de gemeente worden georganiseerd. Deze evaluatie focust primair op inwonersparticipatie, waarbij de gemeente Zutphen de omgeving betrekt bij haar vraagstukken. Deze evaluatie richt zich niet op initiatiefnemersparticipatie, waarbij het participatieproces door derden wordt georganiseerd. Want hierbij is de invloed van de gemeente beperkt.

Daarnaast heeft de gemeenteraad in een motie (2025-M0037) nadrukkelijk verzocht om specifiek de wijze van participatie te evalueren en hierbij aandacht te besteden aan de uitvoering van het beleidskader en de praktijk in lopende projecten. Met deze memo geven wij uitvoering aan zowel de evaluatieplicht uit de verordening als aan de oproep uit de genoemde motie.

Inhoud
Deze eerste jaarlijkse evaluatie van de Verordening Inspraak, Participatie en Uitdaagrecht is mede als reactie op motie 2025-M0037 opgesteld. De Jaarlijkse Evaluatie Verordening inspraak, participatie en uitdaagrecht geeft inzicht in wat goed gaat, waar knelpunten ontstaan en welke verbeteringen nodig zijn om participatie verder te professionaliseren. Dat doen we conform de evaluatievragen in de verordening:

1) Organisatie van participatieprocessen
De participatieprocessen verlopen vaak goed. Dat wil zeggen dat het participatieproces bijgedragen heeft aan het versterken van de kwaliteit van de inhoudelijke keuzes die in projecten en beleidsvraagstukken gemaakt zijn. Sommige participatieprocessen verliepen stroever. De kwaliteit van de organisatie van participatieprocessen hing afgelopen jaar sterk af van:

- De ervaring en kwaliteiten van individuele medewerkers;

- De samenwerking in de participatiedriehoek (inhoud, wijkregie, communicatie), want dit blijkt een succesfactor, maar wordt niet overal toegepast;
- De mate waarin vooraf wordt vastgesteld welke kennis en capaciteit voor het participatieproces vereist zijn, en waarbij, wanneer dit nodig blijkt, tijdig externe deskundigheid en capaciteit wordt ingeschakeld.

2) Rolinvulling bestuur
De rolverdeling tussen college en gemeenteraad is in het beleidskader en de samenspraakwijzer onvoldoende vastgelegd en er is momenteel onvoldoende duidelijkheid over wat “succesvolle participatie” betekent, waardoor verwachtingen verschillen en extra trajecten kunnen ontstaan.

Daarom staat in de evaluatie de volgende aanbeveling: Neem in het beleidskader Samenwerken aan een sterk Zutphen duidelijke afspraken op over bestuurlijke rolverdeling en criteria voor succesvolle participatie. Dit helpt om verwachtingen beter te managen, consistent te werken en op een gelijkwaardige manier samen te werken met de samenleving. Hiervoor komen wij met een voorstel.

3) Kosten
Er is geen structureel budget en formatie voor inwonersparticipatie. Budget wordt incidenteel georganiseerd rondom projecten. Wel zijn er communicatieadviseurs en één participatieregisseur. Het komende jaar onderzoeken we in hoeverre het wenselijk is om hierin meer centraal te organiseren om hiermee inwonersparticipatie beter te borgen.

4) Uitdaagrecht
Het uitdaagrecht is opgenomen in de Participatieverordening, maar er zijn nog geen casussen uitgevoerd.

Vervolg
Met deze evaluatie is uitvoering gegeven aan de jaarlijkse rapportageplicht uit de verordening. Daarmee wordt tevens motie 2025-M0037 als afgehandeld beschouwd. Voortaan kijkt het college ieder jaar terug op de participatie in het voorafgaande jaar. In Q1 2027 ontvangt de raad de volgende jaarlijkse evaluatie.

Bijlagen
1301605 - Bijlage 1 - Evaluatie Verordening inspraak, participatie en uitdaagrecht 2025